

Lektion 1: Fourierrækker og Fouriertransformation

Modellering af elektromekaniske systemer
Multivariable Mathematics in Robotics

Christoffer Sloth

chsl@mmt.sdu.dk

SDU Robotics
Mærsk Mc-Kinney Møller Instituttet
Syddansk Universitet

SDU

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

Viden¹

Den studerende skal kunne:

- ▶ **forklare den grundlæggende fysiks** love og **begreber**
- ▶ beskrive et elektromekanisk system ved hjælp af systemets parametre
- ▶ redegøre for virkemåden af børstede og børsteløse DC motorer
- ▶ opstille overføringsfunktioner for lineære systemer

Færdigheder

Den studerende skal kunne:

- ▶ udføre fritlegemeanalyse på et mekanisk system
- ▶ anvende Newtons 3 love til modellering af mekaniske systemer
- ▶ anvende Lagrange D'Alemberts princip til modellering af mekaniske systemer
- ▶ **opstille differentialligninger, der beskriver et elektromekanisk systems** bevægelse
- ▶ **fortolke** lineære systemers bevægelse i frekvensdomæne
- ▶ modellere og simulere simple serielle manipulatorer

Kompetencer

Den studerende skal kunne:

- ▶ **simulere elektromekaniske systemer** og fortolke deres bevægelse

¹ Basseret på <https://odin.sdu.dk/sitecore/index.php?a=fagbesk&id=46418&listid=5027&lang=da>

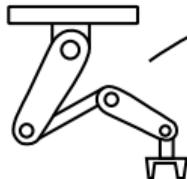
- ▶ **Lektion 1:** Fourierrækker og Fouriertransformation
- ▶ **Lektion 2:** Laplace transformation
- ▶ **Lektion 3:** Kræfter og bevægelse
- ▶ **Lektion 4:** Arbejde og energi
- ▶ **Lektion 5:** Impulsmoment og stød
- ▶ **Lektion 6:** Relativ bevægelse og fiktive kræfter
- ▶ **Lektion 7:** Plan bevægelse af stive legemer
- ▶ **Lektion 8:** Almen bevægelse af stive legemer
- ▶ **Lektion 9:** Svingninger
- ▶ **Lektion 10:** DC motoren
- ▶ **Lektion 11:** Modellering af robotarm
- ▶ **Lektion 12:** Simulering af mekaniske systemer

Introduktion

Kursusoverblik

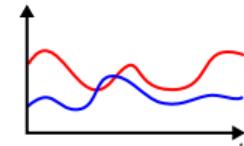
Elektromekanisk system

Differentialalligninger

$$\ddot{z} = a_1 \dot{z} + a_0 z + bu$$

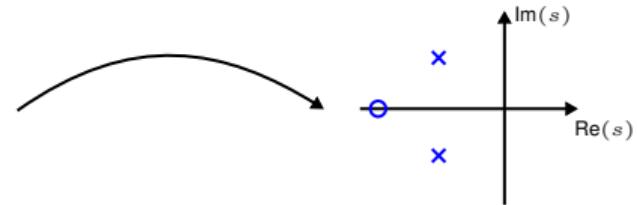
Simulering

(hvis lineær)

$$G(s) = \frac{Q(s)}{P(s)}$$

Frekvensdomæneanalyse

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

Der findes mange metoder til approksimering af funktioner. Herunder er *Taylor-approksimation* som I har mødt tidligere.

Definition (Taylorrække)

Lad $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ være en funktion, der kan differentieres uendelig mange gange. Så er Taylorrækken for funktionen f ved punktet a defineret som

$$\hat{f}(x) = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{f^{(n)}(a)}{n!} (x - a)^n$$

hvor $f^{(n)}(a)$ er den n -te afledte af f evalueret i punktet a og $n!$ er n -fakultet.

Hvis der kun benyttes et endeligt antal led fra Taylorrækken til approksimation af en funktion kan dette være et behjælpeligt værktøj

En N -te ordens Taylor-approksimation af funktionen $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ (der kan differentieres uendelig mange gange) i punktet a er defineret som

$$P_N(x) = \sum_{n=0}^N \frac{f^{(n)}(a)}{n!} (x - a)^n$$

Motivation

Eksempel 1 (Taylor-approksimation)

Vi betragter eksponential funktionen $f = e^x$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Motivation

Eksempel 1 (Taylor-approksimation)

Vi betragter eksponential funktionen $f = e^x$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Her er

$$\begin{aligned}P_1(x) &= f(1) + \frac{f^{(1)}(1)}{1!}(x - 1) \\&= e^1 + e^1(x - 1)\end{aligned}$$

Motivation

Eksempel 1 (Taylor-approksimation)

Vi betragter eksponential funktionen $f = e^x$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Her er

$$\begin{aligned}P_1(x) &= f(1) + \frac{f^{(1)}(1)}{1!}(x - 1) \\&= e^1 + e^1(x - 1)\end{aligned}$$

Bemærk at $P_1(x)$ er en affine approksimation af f .

Motivation

Eksempel 1 (Taylor-approksimation)

Vi betragter eksponential funktionen $f = e^x$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Her er

$$\begin{aligned}P_1(x) &= f(1) + \frac{f^{(1)}(1)}{1!}(x - 1) \\&= e^1 + e^1(x - 1)\end{aligned}$$

Bemærk at $P_1(x)$ er en affine approksimation af f .

En højere ordens approksimation giver en bedre approksimation

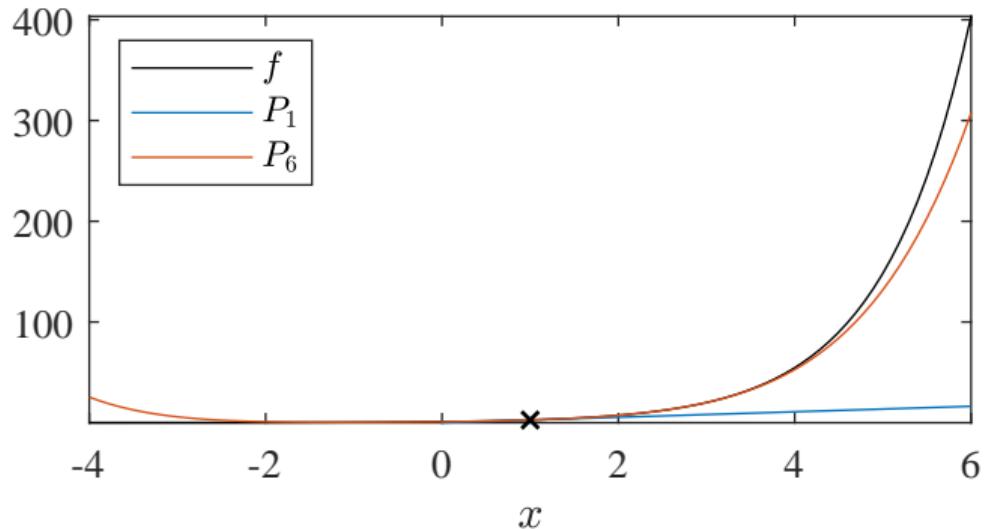
$$P_6(x) = e^1 + e^1(x - 1) + \frac{e^1}{2}(x - 1)^2 + \frac{e^1}{6}(x - 1)^3 + \frac{e^1}{24}(x - 1)^4 + \frac{e^1}{120}(x - 1)^5 + \frac{e^1}{720}(x - 1)^6$$

Motivation

Eksempel 1 (Taylor-approksimation)

Vi betragter eksponentiel funktionen $f = e^x$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Motivation

Eksempel 2 (Taylor-approksimation)

Vi betragter funktionen $f = \sin(x)$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Motivation

Eksempel 2 (Taylor-approksimation)

Vi betragter funktionen $f = \sin(x)$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Her er

$$\begin{aligned}P_1(x) &= f(1) + \frac{f^{(1)}(1)}{1!}(x - 1) \\&= \sin(1) + \cos(1)(x - 1)\end{aligned}$$

Motivation

Eksempel 2 (Taylor-approksimation)

Vi betragter funktionen $f = \sin(x)$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Her er

$$\begin{aligned}P_1(x) &= f(1) + \frac{f^{(1)}(1)}{1!}(x - 1) \\&= \sin(1) + \cos(1)(x - 1)\end{aligned}$$

En sjette-ordens approksimation giver

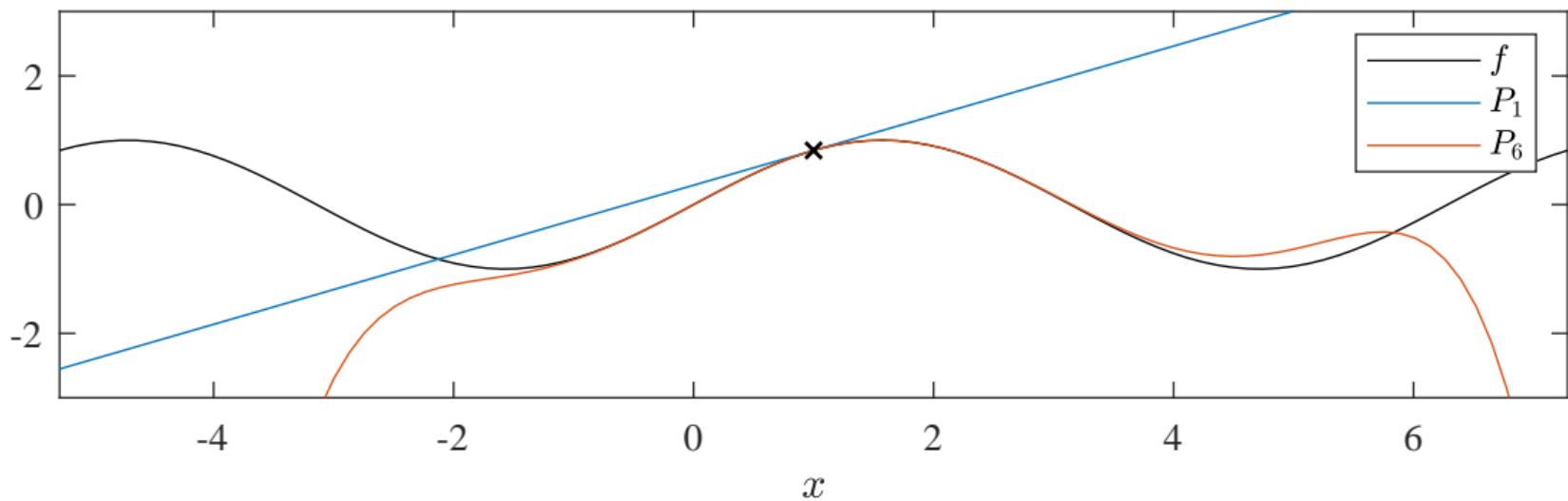
$$\begin{aligned}P_6(x) &= \sin(1) + \cos(1)(x - 1) - \frac{\sin(1)}{2}(x - 1)^2 - \frac{\cos(1)}{6}(x - 1)^3 + \frac{\sin(1)}{24}(x - 1)^4 \\&\quad + \frac{\cos(1)}{120}(x - 1)^5 - \frac{\sin(1)}{720}(x - 1)^6\end{aligned}$$

Motivation

Eksempel 2 (Taylor-approksimation)

Vi betragter funktionen $f = \sin(x)$ og udregner første- og sjette-ordens approksimationer P_1 og P_6 i punktet $x = 1$.

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

En *Fourierrække* er en uendelig række på følgende form

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} \right) + b_n \sin \left(\frac{n\pi x}{L} \right) \right)$$

hvor L er et positivt tal.

Fourierrækker

Introduktion

En Fourierække er en uendelig række på følgende form

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} \right) + b_n \sin \left(\frac{n\pi x}{L} \right) \right)$$

hvor L er et positivt tal.

Fourierrækker benyttes i forbindelse med periodiske funktioner, i.e., f er periodisk med periode $2L$, dvs. $f(x + 2L) = f(x)$.

Fourierrækker

Eksempel 2 (Fourierrække)

Vi betragter igen den periodiske funktion $f = \sin(x)$ med periode $2L = 2\pi$.

Fourierrækker

Eksempel 2 (Fourierrække)

Vi betragter igen den periodiske funktion $f = \sin(x)$ med periode $2L = 2\pi$. En Fourierrække, der beskriver f er dermed

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} \right) + b_n \sin \left(\frac{n\pi x}{L} \right) \right)$$

hvor $a_n = 0$ for $n = 0, 1, \dots$ og $b_n = 0$ for $n \neq 1$ og $b_1 = 1$.

Fourierrækker

Eksempel 2 (Fourierrække)

Vi betragter igen den periodiske funktion $f = \sin(x)$ med periode $2L = 2\pi$. En Fourierrække, der beskriver f er dermed

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} \right) + b_n \sin \left(\frac{n\pi x}{L} \right) \right)$$

hvor $a_n = 0$ for $n = 0, 1, \dots$ og $b_n = 0$ for $n \neq 1$ og $b_1 = 1$.

Dette kan reduceres til

$$f(x) = b_1 \sin \left(\frac{\pi x}{\pi} \right) = \sin(x)$$

På samme vis som Taylor-approksimationen kunne benyttes til approksimation af funktioner kan Fourierrækker benyttes på samme form. Her er en Fourierrække af orden N givet som

$$S_N(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^N \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right)$$

På samme vis som Taylor-approksimationen kunne benyttes til approksimation af funktioner kan Fourierrækker benyttes på samme form. Her er en Fourierrække af orden N givet som

$$S_N(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^N \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right)$$

Vi siger at Fourierrækken konvergerer hvis

$$\lim_{N \rightarrow \infty} S_N(x) = f(x)$$

På samme vis som Taylor-approksimationen kunne benyttes til approksimation af funktioner kan Fourierrækker benyttes på samme form. Her er en Fourierrække af orden N givet som

$$S_N(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^N \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right)$$

Vi siger at Fourierrækken konvergerer hvis

$$\lim_{N \rightarrow \infty} S_N(x) = f(x)$$

Denne konvergens benyttes til at approksimere en funktion bedre og bedre ved at forøge ordenen N .

Fourierrækker

Bestemmelse af Fourierkoefficienter

Lad f være en periodisk funktion med periode $2L$ og lad $f(x)$ og $f'(x)$ være stykvis kontinuerlige på intervallet $-L < x < L$. Så vil f have en konvergerende Fourierrække med koefficienter a_n og b_n givet som

$$a_n = \frac{1}{L} \int_{-L}^L f(x) \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) dx, \quad n \geq 0$$

$$b_n = \frac{1}{L} \int_{-L}^L f(x) \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) dx, \quad n > 0$$

Fourierrækker

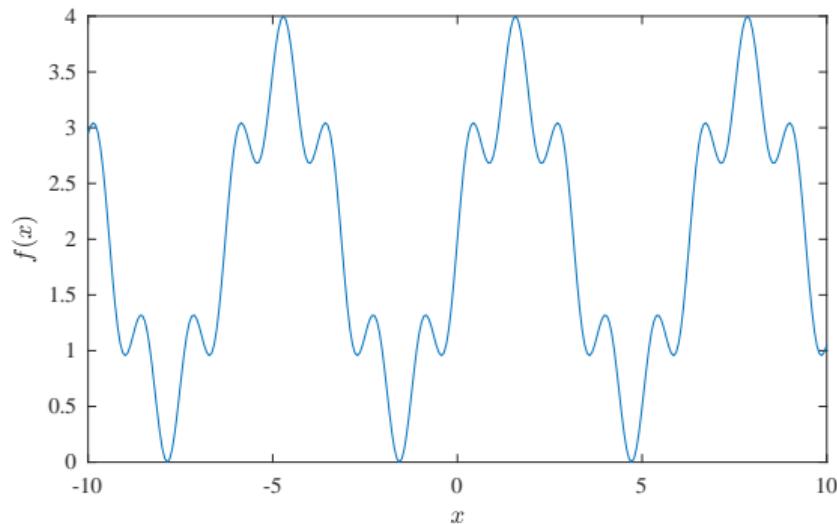
Fourier approksimation: Eksempel 3

Betrægt grafen for funktionen

$$f(x) = \sin(3x) \cos(2x) + \sin(x) + 2$$

Det ses at $f(x) = f(x + 2\pi)$.

Fourierrækker

Fourier approksimation: Eksempel 4 (I)

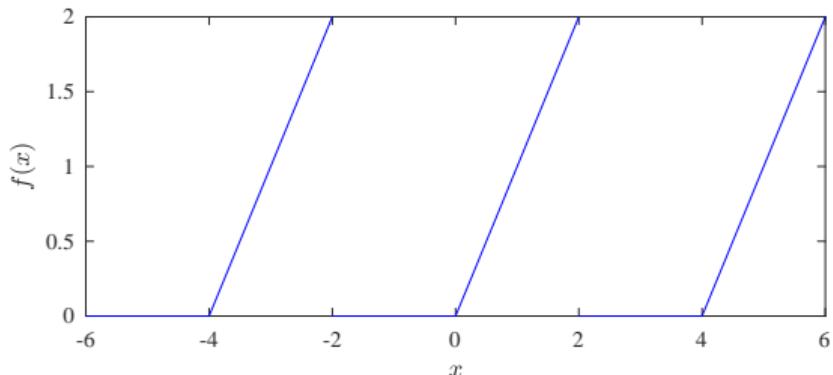

Betragt den periodiske funktion $f(x)$ defineret fra

$$f(x) = \begin{cases} 0, & -2 < x < 0 \\ x, & 0 \leq x < 2 \end{cases} \quad (1)$$

$$f(x + 4) = f(x) \quad (2)$$

Følgende viser grafen af funktionen $f(x)$.

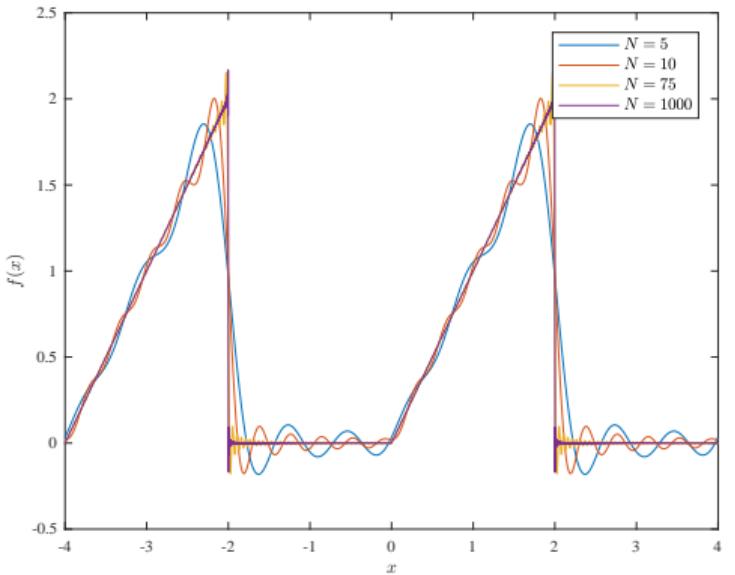

Fourierrækker

Fourier approksimation: Eksempel 4 (II)

Den periodiske funktion kan approksimeres tættere og tættere jo flere harmoniske, der inkluderes ($n = 1, 2, \dots, N$).

Fourierrækker

Spektrum af signal (I)

Fourier koefficienterne har en vigtig fortolkning i forhold til frekvensindholdet i et signal, hvilket kaldes et signals *spektrum*.

Fourier koefficienterne har en vigtig fortolkning i forhold til frekvensindholdet i et signal, hvilket kaldes et signals *spektrum*.

Vi benytter følgende trigonometriske identitet

$$a \cos(\omega x) + b \sin(\omega x) = A \cos(\omega x - \phi)$$

hvor

$$A = \sqrt{a^2 + b^2} \quad \text{og} \quad \phi = \tan^{-1} \left(\frac{b}{a} \right)$$

Her er ϕ fasevinklen og A er amplituden.

Fourierrækker

Spektrum af signal (I)

Fourier koefficienterne har en vigtig fortolkning i forhold til frekvensindholdet i et signal, hvilket kaldes et signals *spektrum*.

Vi benytter følgende trigonometriske identitet

$$a \cos(\omega x) + b \sin(\omega x) = A \cos(\omega x - \phi)$$

hvor

$$A = \sqrt{a^2 + b^2} \quad \text{og} \quad \phi = \tan^{-1} \left(\frac{b}{a} \right)$$

Her er ϕ fasevinklen og A er amplituden.

Vi benytter ovenstående trigonometriske identitet på det n te led i Fourierrækken

$$a_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} \right) + b_n \sin \left(\frac{n\pi x}{L} \right) = A_n \cos \left(\frac{n\pi x}{L} - \phi_n \right)$$

hvor

$$A_n = \sqrt{a_n^2 + b_n^2} \quad \text{og} \quad \phi_n = \tan^{-1} \left(\frac{b_n}{a_n} \right)$$

Fourierrækker

Spektrum af signal (II)

Med den tidligere omskrivning kan en Fourierrække skrives som ($A_0 = a_0/2$)

$$f(x) = A_0 + \sum_{n=1}^{\infty} A_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L} - \phi_n\right)$$

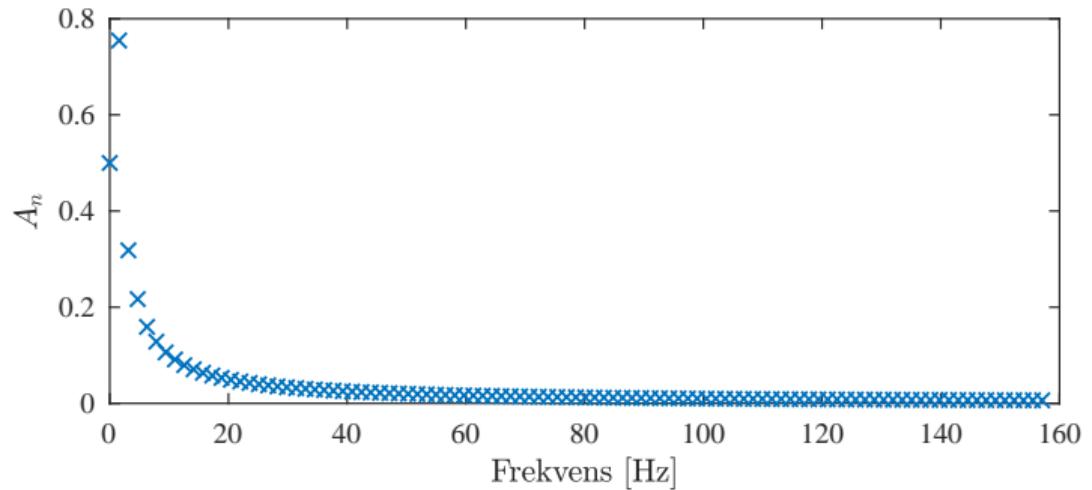
Det ses at f er en sum af sinudiale funktioner og A_n beskemmer amplituden af det n te frekvens bidrag. Samtidig er A_n^2 relateret til energien i signalet ved en bestemt frekvens.

Fourierrækker

Spektrum af signal (III)

Et spektrum for trekantsignalet i Eksempel 4 kan tegnes ud fra Fourierkoefficienterne. Herunder er spektrum for signalet.

Kompleks form af Fourierrækker

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker (I)

Fourierrækker kan udtrykkes med komplekse variable ved brug af Euler's identitet

$$e^{jx} = \cos(x) + j \sin(x)$$

hvor $j = \sqrt{-1}$ samt følgende relationer

$$\cos(x) = \frac{e^{jx} + e^{-jx}}{2} \quad \text{og} \quad \sin(x) = \frac{e^{jx} - e^{-jx}}{2j}$$

Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker (I)

Fourierrækker kan udtrykkes med komplekse variable ved brug af Euler's identitet

$$e^{jx} = \cos(x) + j \sin(x)$$

hvor $j = \sqrt{-1}$ samt følgende relationer

$$\cos(x) = \frac{e^{jx} + e^{-jx}}{2} \quad \text{og} \quad \sin(x) = \frac{e^{jx} - e^{-jx}}{2j}$$

En Fourierække kan således skrives som

$$f(x) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

hvor c_n er komplekse tal.

Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker (II)

Koefficienterne for Fourierrækken

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right)$$

og den ækvivalente Fourierrække

$$f(x) = \sum_{-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

er relateret ved

$$c_n = \frac{1}{2}(a_n - jb_n) \quad \text{for } n > 0$$

Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker (II)

Koefficienterne for Fourierrækken

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right)$$

og den ækvivalente Fourierrække

$$f(x) = \sum_{-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

er relateret ved

$$c_n = \frac{1}{2}(a_n - jb_n) \quad \text{for } n > 0$$

Dermed er

$$|c_n| = \frac{1}{2}A_n$$

$$\arg(c_n) = -\tan^{-1}\left(\frac{b_n}{a_n}\right) = -\phi_n$$

Lad $y(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \alpha_n e^{jn\pi t/L}$ og $z(t) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \beta_n e^{jn\pi t/L}$ så gælder følgende egenskaber

- Linearitet.** Fourierrækken for $Ay(t) + Bz(t)$ er givet ved

$$\mathcal{F}[y(t) + z(t)] = \sum_{n=-\infty}^{\infty} (\alpha_n + \beta_n) e^{jn\pi t/L}$$

- Tidsforskydning.** Fourierrækken for $Ay(t - t_0)$ er givet ved

$$\mathcal{F}[y(t - t_0)] = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \left(\alpha_n e^{-jn\pi t_0/L} \right) e^{jn\pi t/L}$$

Recall that complex numbers can be represented as follows

$$\begin{aligned}z &= a + jb \\&= r (\cos(\phi) + j \sin(\phi)) \\&= re^{j\phi} \\&= r\angle\phi\end{aligned}$$

Fouriertransformation

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

Fourierrækker kan benyttes til approksimation af periodiske funktioner, men hvad kan gøres hvis en aperiodisk funktion skal approksimeres?

Hovedideen bag Fouriertransformation er at approksimere en aperiodisk funktion $h(x)$ ved at introducere en ny funktion $\tilde{h}(x)$ som har følgende egenskaber

1. $\tilde{h}(x)$ er periodisk med periode $2L$
2. L er "stør"
3. $h(x) = \tilde{h}(x)$ for $-L < x < L$

Fourierrækker kan benyttes til approksimation af periodiske funktioner, men hvad kan gøres hvis en aperiodisk funktion skal approksimeres?

Hovedideen bag Fouriertransformation er at approksimere en aperiodisk funktion $h(x)$ ved at introducere en ny funktion $\tilde{h}(x)$ som har følgende egenskaber

1. $\tilde{h}(x)$ er periodisk med periode $2L$
2. L er "stør"
3. $h(x) = \tilde{h}(x)$ for $-L < x < L$

Vi lader $L \rightarrow \infty$ i det følgende.

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (I)

Da $\tilde{h}(x)$ er periodisk kan den skrives som Fourierrækken

$$\tilde{h}(x) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

hvor

$$c_n = \frac{1}{2L} \int_{-L}^L \tilde{h}(x) e^{-jn\pi x/L} dx = \frac{1}{2L} \int_{-L}^L h(x) e^{-jn\pi x/L} dx$$

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (I)

Da $\tilde{h}(x)$ er periodisk kan den skrives som Fourierrækken

$$\tilde{h}(x) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

hvor

$$c_n = \frac{1}{2L} \int_{-L}^L \tilde{h}(x) e^{-jn\pi x/L} dx = \frac{1}{2L} \int_{-L}^L h(x) e^{-jn\pi x/L} dx$$

Dermed kan funktionen $\tilde{h}(x)$ skrives som

$$\tilde{h}(x) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \frac{1}{2L} \left(\int_{-L}^L h(u) e^{-jn\pi u/L} du \right) e^{jn\pi x/L}$$

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (I)

Dermed kan funktionen $\tilde{h}(x)$ skrives som

$$\tilde{h}(x) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} \frac{1}{2L} \left(\int_{-L}^L h(u) e^{-jn\pi u/L} du \right) e^{jn\pi x/L}$$

Vi definerer følgende variable

$$\Delta\omega = \frac{\pi}{L} \text{ and } \omega_n = \frac{n\pi}{L}$$

og omskriver

$$\tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \sum_{n=-\infty}^{\infty} \left(\int_{-L}^L h(u) e^{-j\omega_n u} du \right) e^{j\omega_n x} \Delta\omega$$

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (II)

Formlen

$$\tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \sum_{n=-\infty}^{\infty} \left(\int_{-L}^{L} h(u) e^{-j\omega_n u} du \right) e^{j\omega_n x} \Delta\omega$$

omskrives som

$$\tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \sum_{n=-\infty}^{\infty} F(\omega_n) \Delta\omega$$

hvor

$$F(\omega_n) = \left(\int_{-L}^{L} h(u) e^{-j\omega_n u} du \right) e^{j\omega_n x}$$

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (III)

For at lade $\tilde{h}(x)$ approksimere $h(x)$ lader vi L gå imod uendelig, dvs

$$L \rightarrow \infty \quad \text{eller} \quad \Delta\omega \rightarrow 0$$

og får

$$h(x) = \lim_{L \rightarrow \infty} \tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \lim_{L \rightarrow \infty} \sum_{n=-\infty}^{\infty} F(\omega_n) \Delta\omega$$

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (III)

For at lade $\tilde{h}(x)$ approksimere $h(x)$ lader vi L gå imod uendelig, dvs

$$L \rightarrow \infty \quad \text{eller} \quad \Delta\omega \rightarrow 0$$

og får

$$h(x) = \lim_{L \rightarrow \infty} \tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \lim_{L \rightarrow \infty} \sum_{n=-\infty}^{\infty} F(\omega_n) \Delta\omega$$

Dette ligner vores konstruktion af Riemann integralet.

Fouriertransformation

Repræsentation af aperiodisk funktion (III)

For at lade $\tilde{h}(x)$ approksimere $h(x)$ lader vi L gå imod uendelig, dvs

$$L \rightarrow \infty \quad \text{eller } \Delta\omega \rightarrow 0$$

og får

$$h(x) = \lim_{L \rightarrow \infty} \tilde{h}(x) = \frac{1}{2\pi} \lim_{L \rightarrow \infty} \sum_{n=-\infty}^{\infty} F(\omega_n) \Delta\omega$$

Dette ligner vores konstruktion af Riemann integralet.

Slutteligt kan $h(x)$ skrives som

$$h(x) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left(\int_{-\infty}^{\infty} h(u) e^{-j\omega u} du \right) e^{j\omega x} d\omega$$

Fouriertransformation

Fouriertransformation og invers Fouriertransformation

Fouriertransform og invers Fouriertransform defineres ud fra

$$h(x) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left(\int_{-\infty}^{\infty} h(u) e^{-j\omega u} du \right) e^{j\omega x} d\omega$$

Fouriertransformation

Fouriertransformation og invers Fouriertransformation

Fouriertransform og invers Fouriertransform defineres ud fra

$$h(x) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \left(\int_{-\infty}^{\infty} h(u) e^{-j\omega u} du \right) e^{j\omega x} d\omega$$

Fouriertransformen af $h(t)$ er

$$H(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t) e^{-j\omega t} dt$$

Invers Fouriertransformen af $H(\omega)$ er

$$h(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} H(\omega) e^{j\omega t} d\omega$$

Fouriertransformation

Dirac delta-funktion

En Dirac delta-funktion $\delta(t)$, som er et meget kort og kraftigt signal, defineres som følger

$$\int_{-\infty}^{\infty} f(t)\delta(t - t_0)dt = f(t_0)$$

hvor f er en kontinuerlig funktion.

Fouriertransformation

Egenskaber

Egenskab	Tidsdomæne $x(t)$	Fouriertransform $X(\omega)$
Linearitet	$ax_1(t) + bx_2(t)$	$aX_1(j\omega) + bX_2(\omega)$
Tidsforsinkelse	$x(t - t_0)$	$e^{-j\omega t_0} X(\omega)$
Differentiering i tid	$\frac{d^n x(t)}{dt^n}$	$(j\omega)^n X(\omega)$
Differentiering i frekvens	$-jtx(t)$	$\frac{dX(\omega)}{d\omega}$
Tidsintegrering	$\int_{-\infty}^t x(\tau) d\tau$	$\frac{1}{j\omega} X(\omega) + \pi x(0)\delta(\omega)$

Fouriertransformation

Transformations par

Signal	Fouriertransform
$\delta(t)$	1
$u(t)$	$\frac{1}{j\omega} + \pi\delta(\omega)$
$\delta(t - t_0)$	$e^{-j\omega t_0}$
$\sin(\omega_0 t)$	$-j\pi(\delta(\omega - \omega_0) - \delta(\omega + \omega_0))$
$\cos(\omega_0 t)$	$\pi(\delta(\omega - \omega_0) + \delta(\omega + \omega_0))$
1	$2\pi\delta(\omega)$

Opsummering

Introduktion

Kursusoverblik

Motivation

Fourierrækker

Introduktion til Fourierrækker

Kompleks form af Fourierrækker

Fouriertransformation

Opsummering

Fourierrækker benyttes i forbindelse med **periodiske funktioner**, dvs. $f(x + 2L) = f(x)$.

Lad f være en periodisk funktion med periode $2L$ og lad $f(x)$ og $f'(x)$ være stykvis kontinuerlige på intervallet $-L < x < L$. Så vil f have en konvergerende Fourierække

$$f(x) = \frac{a_0}{2} + \sum_{n=1}^{\infty} \left(a_n \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) + b_n \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) \right) = \sum_{n=-\infty}^{\infty} c_n e^{jn\pi x/L}$$

med koefficienter a_n , b_n og c_n givet som

$$a_n = \frac{1}{L} \int_{-L}^L f(x) \cos\left(\frac{n\pi x}{L}\right) dx, \quad n \geq 0$$

$$b_n = \frac{1}{L} \int_{-L}^L f(x) \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right) dx, \quad n > 0$$

$$c_n = \frac{1}{2}(a_n - jb_n) \quad \text{for } n > 0$$

Fouriertransformation

Fouriertransformen af $h(t)$ er

$$H(\omega) = \int_{-\infty}^{\infty} h(t)e^{-j\omega t}dt$$

Invers Fouriertransformation

Invers Fouriertransformen af $H(\omega)$ er

$$h(t) = \frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} H(\omega)e^{j\omega t}d\omega$$